

A Kúria az Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szenczi Géza ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Kardon László pártfogó ügyvéd által képviselt I. rendű, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Vám- és Pénzügyi Igazgatósága által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal II. rendű alperes ellen tulajdonjog megállapítása iránt a Pest Megyei Bíróság előtt 14.P.28.516/2007. számon folyamatban volt és a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 6.Pf.21.487/2011/7. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 70. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.487/2011/7. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja;

kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a II. rendű alperes részére 15 napon belül 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg az I. rendű alperes pártfogó ügyvédjének díja a teljes egészében pervesztes felperest terheli.

A le nem rótt 900.000 (Kilencszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű alperes édesapja (a továbbiakban: örökhagyó) 2004. július 31-én közlekedési balesetet szenvedett. Az intézkedő rendőrök a gépkocsijában 158 karton magyar adójegy nélküli cigarettát találtak, ezért ellene jövedéki orgazdaság vétsége miatt eljárás indult. A II. rendű alperes jogelődje, a Szegedi Fővámhivatal 2004. december 28-án 1.937.040 forint jövedéki bírság megfizetésére kötelezte. Ugyanezen a napon a 6153/2/2004. számú határozatával biztosítási intézkedésként a kizárólagos tulajdonában álló 1. perbeli ingatlan, valamint a **2. perbeli** ingatlan 1/2 tulajdoni illetőségének zárlatát rendelte el a kiszabott bírság megfizetésének igazolásáig.

A felperesnek az utóbbi határozat ellen benyújtott fellebbezése folytán eljáró másodfokú vámhatóság 2005. február 2-án az elsőfokú

határozatot helybenhagyta. A II. rendű alperes jogelődjének országos parancsnoksága 2005. március 24-én a másodfokú határozatot, majd a másodfokú vámhatóság április 14-én az elsőfokú határozatot megsemmisítette és új eljárás lefolytatását rendelte el. Ezt követően a Szegedi Fővámhivatal a **1. perbeli** ingatlan zárlatát 2005. július 2-án ismét elrendelte.

A 2004. december 27-én kelt adásvételi szerződés alapján az örökhatyó a **1. perbeli** ingatlanát 9.000.000 forint vételáron eladta élettársa gyermekének, a felperesnek. A szerződés 3. pontjában rögzítették, hogy a 9.000.000 forint vételár átvételét az eladó az adásvételi szerződés aláírásával elismeri.

A tulajdonjog átruházása iránti kérelmet 2005. január 18-án érkezett a földhivatalnál.

Ugyanezen a napon az örökhatyó és **Cs. Gyné** élettársi vagyonszösséget megszüntető szerződést kötött, amelyben az örökhatyó **2. perbeli** ingatlanán fennálló 1/2 tulajdoni illettőségét élettársára ruházta át. Abban állapodtak meg, hogy az örökhatyót 30.000.000 forint összegben készpénz és értékpapír illett meg. A szerződést az örökhatyó és élettársa 2005. július 1-jén felbontotta.

A hatóság a zárlatról hozott határozatot a felperes tulajdonjog bejegyzés iránti kérelmét megelőzően, 2005. január 4-én nyújtotta be a földhivatalhoz, ezért a földhivatal a zárlat feljegyzéséről határozott. A zárlat feljegyzésének alapjául szolgáló határozat megsemmisítéséről szóló, illetve az annak elrendeléséről hozott újabb határozat alapján a földhivatal a korábbi bejegyző határozatát törölte, de a zárlatot egyúttal ismét feljegyezte, a felperes tulajdonjog bejegyzés iránti kérelmét pedig elutasította.

Az örökhatyó 2006. április 25-én elhunyt. A közjegyző a hagyatékát törvényes öröklés jogcímén az I. rendű alperesnek adta át. A II. rendű alperes jogelődjének Szegedi Fővámhivatala a követelését 2006. augusztus 15-én kelt határozatában az I. rendű alperessel szemben előírta.

A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg azt, hogy a perbeli ingatlan tulajdonjogát megszerezte. Kérte továbbá a II. rendű alperes javára feljegyzett zárlat törlését és ezzel egyidejűleg 1/1 arányú tulajdonjoga bejegyzésének az elrendelését. Kérte az I-II. rendű alperesek mindezek tőrésére való kötelezését.

Az I-II. rendű alperesek kérték a kereset elutasítását. Az I. rendű alperes állította, hogy az adásvételi szerződés színlelt. Viszontkeresetet terjesztett elő a szerződés semmisségének a megállapítása iránt. Előadása szerint a vételár tényleges megfizetésére nem került sor, az adásvétel színlelt volt, amely a perbeli ingatlanak az adóvégrehajtás alóli elvonását célozta.

A II. rendű alperes álláspontja szerint a zárlat elrendelésének időpontjában az ingatlan az örökhagyó tulajdonában állt. A zárlat elrendelése egyik alkalommal sem volt jogszabálysértő és az a bíróságot kiszabó határozat megsemmisítéséig az ingatlanon maradhat. Kifejtette, hogy a törlési kereset jogszabályi feltételei nem állnak fenn, mert a zárlat nem jog, hanem jogilag jelentős tény, így annak megszűnésére nem lehet hivatkozni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Egyúttal megállapította, hogy a felperes és az örökhagyó között 2004. december 27-én a perbeli ingatlanra megkötött adásvételi szerződés semmis.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményeképpen arra a következtetésre jutott, hogy a felperes az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában nem rendelkezett a vételár kifizetéséhez szükséges összeggel, ebből következően komoly vételi szándéka nem állt fenn. Utalt arra, hogy az élettársi vagyonközösségbe tartozó ingatlanról a zárlatot 2005. június 2-án törölték és ezt követően az örökhagyó és élettársa a vagyonközösséget megszüntető szerződést 2005. július 1-jén felbontotta. Az elsőfokú bíróság döntő jelentőséget tulajdonított annak, hogy az örökhagyó 2005. március 9-én úgy kérte a zárlat feloldását, hogy a perbeli ingatlant tulajdonában állóként nevezte meg, ami azt igazolja, hogy az ingatlannal rendelkezni kívánt. Kiemelt jelentőséget tulajdonított azoknak a tanúknak a vallomásának, akik szerint az örökhagyó azért ajándékozta a lakást a felperesnek, hogy a „vamosok azt ne tudják elvenni”. Mindezekre is figyelemmel az a következtetést vonta le, hogy az adásvételi szerződés színlelt.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amely az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az I. rendű alperes viszontkeresetének az elutasítását célozta. Azzal érvelt, hogy a zárlatot elrendelő első határozat megsemmisítését követően a földhivatal köteles lett volna a zárlatot törölni és a tulajdonjogát bejegyezni. Hivatkozott arra is, hogy a 2005. március 9-i beadvány nem teljes bizonyító erejű magánokirat, vitatta, hogy az az örökhagyótól származott volna.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a jogvita elbírálása során kiemelt jelentőséget kellett tulajdonítani az örökhagyó 2005. március 9-én, a Fővámhivatalhoz intézett kérelmének. Álláspontja szerint a vámhivatali iratanyag alapján írásszakértői bizonyítás nélkül is kétséget kizáró módon bebizonyosodott az okirat valódisága. A beadványra tekintettel a pénzügyőrök ugyanis 2005. április 4-én környezettanulmányt tartottak az örökhagyó lakóhelyén, aki ennek során a kérelmében írtakat változatlanul fenntartotta.

Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy az örökhagyónak 2005. március 9-én szándékában állt a bíróság megfizetése, az ehhez szükséges pénzüsszeggel azonban nem rendelkezett. Ellenben, a perbeli ingatlant változatlanul a tulajdonában állónak tekintette. Ebből szerinte okszerűen az a következtetés volt levonható, hogy az örökhagyó 2004. december 27-én nem kívánta átruházni az ingatlan tulajdonjogát a felperesre és a felperesnek sem állt szándékában azt megvásárolni, továbbá, hogy az ehhez szükséges vételárat sem fizette meg.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az okfejtését, miszerint a felperes az általa megjelölt forrásból nem rendelkezett a teljes vételár megfizetéséhez elegendő pénzeszközzel.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte annak hatályon kívül helyezését azzal, hogy a Kúria részítélettel utasítsa el az I. rendű alperes viszontkereseti kérelmét, a felperes kereseti kérelme vonatkozásában hozzon hatályon kívül helyező határozatot és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat meghozatalára. Másodlagos kérelme az I. rendű alperes viszontkeresetét elutasító és a keresetének helyt adó határozat meghozatalát célozta.

Arra hivatkozott, hogy az ügyben eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelték és jogszabálysértő az azokból levont jogi következtetésük is. Álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok tévesen tulajdonítottak kiemelt jelentőséget az örökhagyó 2005. március 9-i kérelmében foglaltaknak, mivel annak előterjesztésekor az örökhagyó még a perbeli ingatlan tulajdonosának minősült. Hivatkozott arra is, hogy abban az esetben, ha valóban csak részben állt volna rendelkezésére a perbeli ingatlan tulajdonjogának a megszerzéséhez szükséges vételár, akkor ebből még nem következik, hogy maga a szerződés színlelt volt.

Az I. rendű és a II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Ptk. 207.§ (6) bekezdése kimondja, hogy a színlelt szerződés semmis. A szerződés színlelt, ha a felek a szerződésükkel egy másik szerződést lepleznek, vagy valójában nem is akarnak szerződést kötni. Színlelt adásvételi szerződés esetén a szerződésben résztvevő egyik fél részéről sincs valós akarat az annak a tárgyat képező dolog tulajdonjogának az átruházására, annak

ellenére, hogy a felek a szerződéses jognyilatkozataikat a külvilág számára érzékelhető módon megtették.

A perbeli esetben - a Pp. 164.§ (1) bekezdésére figyelemmel - az I. rendű alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a per tárgyát képező adásvételi szerződés annak színleltisége folytán semmis.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen tényként volt megállapítható, hogy a perbeli adásvételi szerződés megkötésére az örökhagyó ellen 2004 júliusában indult büntetőeljárás alatt, az annak megindítását követő viszonylag rövid időn belül került sor, egy nappal a jövedéki bírságot kiszabó határozat meghozatala előtt. Szintén ekkor került sor az örökhagyó és élettársa között a vagyonszösséget megszüntető szerződés megkötésére. Mindkét szerződés az örökhagyó tulajdonában álló ingatlan, illetve azon fennálló tulajdoni hányada átruházását célozta. Nem érdektelen a per eldöntése szempontjából az a körülmény sem, hogy utóbb a **2. perbeli** ingatlanon fennálló zárlat megszüntetését követően, néhány héttel később az örökhagyó és az élettársa a vagyonszösséget megszüntető szerződést felbontotta.

Ugyanilyen jelentőséggel bíró tény az is: Az örökhagyó 2005. március 9-én a Szegedi Fővármihatalhoz írott levelében arra hivatkozással kérte a perbeli ingatlan vonatkozásában a zárlat törlését, hogy annak eladásából a fennmaradó büntetést ki fogja fizetni. Ezzel szemben a korábban megkötött adásvételi szerződés tartalma szerint az örökhagyó a szerződés aláírásával egyidejűleg a 9.000.000 forint vételárat átvette.

A Kúria álláspontja szerint a bizonyítékok egybevetése során kellő nyomatékka kell azt is értékelni, hogy az eljárás során kihallgatott tanúk egybehangzó állítása szerint az örökhagyó azt mondta nekik, hogy az ellene indult eljárás miatt kívánja a perbeli ingatlant a felperesre „átíratni” (44. sorszámú jegyzőkönyv).

A Kúria elfogadta a felperes érvelését annyiban: ha a vételár kiegyenlítésére nem a szerződésben foglaltak szerint kerül sor, annak érvényességét ez önmagában nem érinti, illetve magát a kifizetés tényét sem neki kell bizonyítani. Az I. rendű alperest terhelő bizonyítás szempontjából azonban azért volt jelentősége annak, hogy a kifizetésre a szerződésben foglaltak szerint került-e sor, és hogy a felperes a vételárhoz szükséges pénzeszközökkel egyáltalán rendelkezett-e, mert ezeknek a körülményeknek a többi bizonyítékkal való egybevetése során, a vételárhoz szükséges anyagi fedezet hiányából következtetést lehet levonni a vételi szándék valóságára is.

A Kúria álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül alkalmazták a bizonyítási teher e perre

irányadó szabályát, a tényállást helyesen állapították meg és abból okszerű következtetéseket vontak le. A Kúria egyetértett a jogerős ítéletben foglaltakkal: a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes és az örökhagyó által megkötött adásvételi szerződés színlelt volt.

Ezért a Kúria a nem jogszabálysértő jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján - a Pp. 274.§ (2) bekezdése szerint tárgyláson meghozott határozatával - hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a felperest kötelezte a Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint a II. rendű alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, amely a jogi képviselője munkadíjából áll.

A felperest pártfogó ügyvéd képviselte. A jogi segítségnyújtás keretében kirendelt pártfogó ügyvéd díja a Pp. 87.§ (2) bekezdése értelmében a felperest terheli. A pártfogó ügyvéd díjának megállapításáról és kiutalásáról a 2007. évi CLI. törvénnyel módosított 2003. évi LXXX. törvény 62.§-a szerint a jogi segítségnyújtó szolgálat határoz, az elsőfokú bíróság értesítését követően.

A felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt 900.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket - figyelemmel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdésére - az állam viseli.

Budapest, 2013. február 20.

Dr. Orosz Árpád a tanács elnöke s.k., Dr. Kiss Gábor előadó bíró s.k., Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző